

Spectator ori actor

Dacă e să-l parafrazăm pe Aristotel, omul are înăscut, pe lângă instinctul mimesisului (al imitației), pe cel de spectator. Îi place să refuze postura de actant, să se distanțeze de ceilalți (care sunt, pentru el, actorii) și să comenteze. Una dintre îndeletnicirile favorite ale individului este "trasul cu ochiul". Brecht a încercat să inventeze un tip

de spectacol ce combate tocmai confortul spectatorului care, la teatru ca și în viață, urmărește cu indiscreție plină de voluptate ceea ce li se întâmplă altora.

Privind, omul are iluzia și pretenția că înțelege, că își face o idee despre ceea ce observă la celălalt. Poate jura că a apucat strâns adevărul între degete și că, gata, a aflat. Chiar dacă habar nu are cum este el însuși. Nici nu-l interesează. Atâta timp cât are mulțumirea de a fi spectatorul altuia, e fericit. Îi ajunge. Dar până la faza în care se pronunță, el trece printr-un stadiu foarte labil în care, de obicei, poate fi foarte ușor manipulat: perioada în care oscilează, precum capetele privitorilor de la tenis, între ceva și altceva. Acum, orice i se livrează, individul crede. Tot ce seamănă cu adevărul pe care îl caută el este o vreme îmbrățișat, până la proba contrarie. Individul nu distinge. Nu are viziunea clară, sau clarviziunea care l-ar face să descopere fața reală a lucrurilor.

Din dorul de adevăruri, omul nostru ajunge la teatru. În stal, el "cotrobăie" după iluzie, după aceeași fantomă a celuiilalt. Încearcă, din nou, să schimbe o părere în certitudine. Rolul lui de

spectator, exersat în viață și (re-)abilitat, devine, în raport cu ficțiunea, o profesie. Dar la teatru se petrece un fenomen inexistent în realitate: empatia. În existența cotidiană celălalt este supravegheat minuțios, însă "observatorul" nu se identifică niciodată cu el. De aceea, când vecinul de palier calcă în străchini este, adesea, o sărbătoare. Pe când, în sala de spectacol, cruzimea se transformă într-o miloasă căinare. Explicația e la îndemână: în personajul de pe scenă spectatorul se regăsește ca într-un alt el însuși, pe când vecinul de palier este numai un celălalt. În exterior, deci comentabil și atât.

La teatru, a părea este inofensiv (cât vor mai fi - încă - o cortină, două intrări diferite, un grup de spectatori și unul de actori). Acasă la individ, adică în propria lui existență, lucrurile se schimbă. E drept, și aici oricine poate să tragă cu ochiul la orice și să emită opinii în legătură cu ce i s-a părut. Să "spectatoricească" în liniște. Dar trebuie, oare, să vină un cataclism ca să ne dăm seama că suntem, totuși, în viață, actori ?

Mirona Hărăbor

foto: Dorian Delureanu

talon de abonament

pentru România

3 luni ■ 30 000 lei

6 luni ■ 60 000 lei

pentru Europa

3 luni ■ 20 USD

6 luni ■ 39 USD

12 luni ■ 70 USD

pentru America

3 luni ■ 20 USD

6 luni ■ 39 USD

12 luni ■ 68 USD

începând cu luna

Am plătit prin mandat postal numărul

în contul nr. 0124378914 deschis la banca
ING BARINGS pentru SC NDC SRL București,
Oficiul Poștal nr. 33 C.P. 130

Talonul de abonament împreună cu dovada
plății vor fi trimise pe adresa: Scena, C.P. 1-831,
70700 București, Oficiul Poștal 1,
str. Matei Millo 10-12

ATENȚIE!

Plata abonamentului se face până la data de 20
a lunii, acesta fiind onorat în luna imediat următoare.
Pentru informații suplimentare contactați-ne la tel:
(01) 223 21 00 sau 223 21 01

Nume

Prenume

Sex Vârsta Ocupația

Adresa

Localitate Județ

Cod Poștal Telefon

Data Semnătura